

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

198. An panis ex amylo, seu amido sit materia apta Sacramenti
Eucharistiae? Et adducitur modus faciendi Hostias in Sardinia? Ex part. 10.
tract. 16. & Misc. 6. res. 39. alias 38. p. 115.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

de Sacrament. lib. 2. cap. 1. dub. 1. num. 8. & Fagundez in præcept. 3. Eccles. lib. 2. c. 1. n. 12. docet, quod tanta potest esse compressio, ut panis vsualis non sit, nec materia consecrabilis; imò, & ut speciem panis mutet iterum in massam. Respondeo secundo, esse disparatam rationem inter utrumque casum: nam mica panis madefacta calore tantum digitorum difficile potest in massam crudam transmutari: sed in nostro casu, ex potentia, & ut ignis agentis, panis ille verè efficitur quoddam mistum artificiale, diuersum quid à pane vsuali, vnde vulgò vocatur, *Minestra*: ergo non erit amplius materia consecrationis corporis. Si tamen omnia supradicta vitis doctis non placebunt, eis libenter adhaream, & sufficere mihi illis materiam speculandi præbuisse.

RESOL. CXC VIII.

An panis ex Amylo, seu Amydo sit materia apta Sacramenti Eucharistia?

Et adducitur modus faciendi Hostias in Sardinia. Ex part. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 39. aliàs 38.

§. 1. Prima sententia affirmat, ita Paludanus in 4. disp. 1. art. 4. concl. 5. quia id fit ex substantia, & medalla tritici, Henríquez etiam lib. 8. c. 9. putat amyllum esse aptum, si ex illo tosto, & in farinam redacto nouus conficiatur panis; pro qua sententia citat Caietanum, & Sorum; quod Adamo Tannero disp. 5. de Eucharist. 2. dub. 3. non videtur improbabile; Quod idem putat Palaus, tom. 4. tr. 2. 1. punct. 4. qui suam sententiam vocat tantum probabiliorem.

2. Secunda sententia negat, ita tenent Doctores, quos citat, & sequitur Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 7. disp. 8. q. 9. quibus ego addo Palaum ubi supra, Martinum de San Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 2. de Eucharist. num. 1. Dicastillum de Sacrament. tom. 1. tract. 2. disp. 2. dub. 2. n. 25. qui cum aliis putat, hoc esse verum, etiam si admittamus, non differre specie physica à pane. Ratio vero est, quia non censetur panis communis, & vsualis, nec simpliciter panis; & sane cum ex tritico madefacto exprimitur aqua non modica, corruptio videtur inde resultare; cuius indicium est terribilissimus odor aquæ, quæ madefcit, & ipse etiam tritici. Hæc autem corruptio videtur alterius rationis, quam ea, quæ fit cum conteritur inter molas molendini, quæ contritio per se requiritur ad panem; & sane corruptio illa, quæ fit amylo, non tendit ad panem, quæ fit in molendino; facta autem ea corruptione, (proinde atque cum fit ex vino acetum,) non manet simpliciter forma, nec panis simpliciter, & idè neque idonea materia consecrationis. Cuius etiam corruptionis signum est non leue, quod panis confectus ex amylo diuersæ virtutis est, quam si fieret ex ipso tritico mola contrito. Adde, quod non sufficeret esse eiusdem speciei cum pane vsuali, nisi sit simpliciter panis, qualè diximus non esse confectum ex amylo.

3. Tertia opinio distinguit, quam nouissimè tuetur Augustinus Bernal. de Sacrament. disputat. 27. sect. 2. num. 17. Vel enim amyllum est perfectum, & absolute amyllum, & ex hoc non videtur posse fieri materia consecrabilis, quia non videtur posse fieri verus, & vsualis panis, Nam ad perfectum conficiendum amyllum ponitur triticum in aqua per plures dies, & tunc plane videtur substantialiter corrumpi: tum quia continua illa madefactio, & humefactio valde contraria est siccitati grani inclusa, & tanquam penitus destruit, tum deinde quia triticum

ipsum accescit, & pessimum odorem emittit, tum demum quia massa ex amylo confecta valde insipida est & minimè panem sapit, aut redolet. Quæ omnia simul sumpta indicant tantam corruptionem quantum subit vinum, dum in acetum abiit.

4. Vel amyllum est imperfectum solum modo, & inchoatum, ita scilicet ut ex tritico per aliquod breue tempus madefacto, & emollito, & minimè fecido, vel acido exprimitur lacteus humor, & ex illo amyllum. Ex hoc enim amylo naturali aqua subiecto, & ad calorem ignis allato fiet panis consecrationi aptus. Nam & retinebit substantiam, & modum essentialem panis tritici, & vsualis, est supra communem delicatioris, & pretiosioris. Hæc enim circumstantia non officit, sed potius in Sacramenti reuerentiam cedit. Sicut non desinit Rex, aut Princeps alius panem triticeum comedere, propterea quod ex arce floret, qui pollen diei solet subtilissimè, & artificiosissimè collecto panis ei conficiatur. Adde cum eisdem, materiam istam, non solum posse esse validam, sed etiam licitam, ubi eius vsus existat. Similem enim alium in Sardinia vigere viri graues, & fide digni referunt, nempe conficiendi hostias ex massa confecta & humore lacteo ex similia madefacta expresso, post exsiccationem aqua naturali in massam redacto, & iuxta communem hostias faciendi modum ad ignis calorem cocto. Hucusque Bernal. Sed ego non recedo à sententia negatiua superius posita, & certum puto esse omnium sententia esse peccatum mortale in pane ex amylo confecto Eucharistiam consecrare; nam saltem est materia dubia, sicut ex hac ratione esset peccatum grauissimum consecrare in Tiphæ, seu fecala, quia valde dubium est Tipham esse veram speciem tritici; alij negant, alij affirmant, & sic de similibus.

RESOL. CXC IX.

An ossa panis sit materia utriusque, vel alterius consecrationis?

Et pro firmanda doctrina huius questionis quæ tota est subtilis, curiosa & docta, aliqua alia obijciuntur, v.g. quod vinum congelatum potest consecrari, quamuis non sit proxime potabile, nisi prius liquefiat & quod mustum in vasis inclusum non est materia consecrabilis, quia succus inclusus in ipsis acynis nondum ex illis expressus, non est proprie demonstrabilis, &c.

Et notatur particulus oppositis in Tabernaculo non esse consecrabilis.

Et an si Hostia in clauso calice contineatur, non sit de consecratione eorum dubitandum?

Et quid, si in aliqua arca magna, eaque clausa paucule contineantur Hostia, aut catarsis vini referentur, an valeat super his consecratio? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 66. aliàs 65.

§. 1. Casus est curiosus, & inter duos viros Doctissimos agitur, videlicet, inter Eminentiſſimum Cardinalem de Lugo, & P. Ioannem Dicastillum. Ratio dubitandi est in primis pro Pane, quia adhuc perseverat in ratione Panis, & per modum cibi; ergo nihil deficit, ut possit consecrari. Pro vino verò, quia etiam si sit intra poros, seu foramina panis, adhuc est vinum, & quasi in vasculis, seu receptaculis. Nam si fierent ex metallo, auro, argento, aut alia materia vascula tam parua, sicut sunt pori, & cavitates panis, & diceret verba Sacerdos cum sufficienti intentione, & aliis requisitis ad valorem, non apparet cur negandum sit, consecrationem valere: parum ergo refert, quòd vascula, & receptacula sint ex pane.